

співробітництва залізниць, що є складовою транспортно-логістичної макросистеми країни. Успішному розвитку МТК і логістичних центрів інтермодального транспорту сприяють транспортно-логістичні кластери (ТЛК). Кластери, що функціонують в мережі МТК орієнтовані на підприємства й організації світового класу з високою якістю обслуговування, дозволяють максимально враховувати інтереси всіх зацікавлених осіб в ланцюзі постачань, забезпечують координацію процесу надання транспортної послуги, підвищують ефективність операцій, оптимізуючи їх у скоординовану «систему створення вартості». При цьому механізм розвитку кластерно-логістичної форми організації бізнесу на ринку транспортних послуг базується на принципах симбіозу конкуренції та співпраці, що сприяє впровадженню прогресивних логістичних технологій та стимулює інноваційні процеси, що в кінцевому підсумку сприяє більш повному задоволенню запитів споживачів. Крім того, скорочуються ризики та підвищується ефективність МТК і логістичних центрів інтермодального транспорту як елементів глобальних логістичних систем; забезпечується підвищення рівня конкурентоспроможності всіх учасників кластеру за рахунок ефекту масштабу, спільних проектів та оптимізації виробничих ланцюжків і структур, доступу до специфічних матеріальних, інформаційних і людських ресурсів, обміну знаннями та технологіями. Водночас, для України це дозволить вивести на новий рівень розвиток її транспортно-логістичної інфраструктури та посилити внутрішні міжрегіональні зв'язки, що послужить каталізатором для подальшого зростання економіки.

УДК 658.7:656.025.2

ЛОГІСТИЧНІ СИСТЕМИ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Глушенко Т.М., здобувач (УкрДАЗТ)

Найчастіше стосовно сфери пасажирських перевезень поняття логістики не використовується зовсім. Це пов'язано в першу чергу з думкою про те, що логістика необхідна лише грузовласникам (вантажовідправникам, вантажоодержувачам), а пасажирів не потрібна. Така тенденція пов'язана в першу чергу із застарілим відношенням до пасажирів, єдиною вимогою якого було власне перевезення. Проте сучасні потреби пасажирів значно підвищилися вимоги до якості перевезення, комфортності, якості супутніх. Тому для вирішення проблем розвитку залізничного транспорту, і зокрема пасажирських перевезень, на сучасному етапі є вкрай доцільним створення єдиної системи логістики національного рівня.

Структуру логістичної системи пасажирських перевезень можна представити у вигляді сполучення трьох складових, відповідних рівням транспортного обслуговування. Цими складовими є дотранспортне, транспортне та післятранспортне обслуговування. Дотранспортне обслуговування включає в себе планування поїздки, забезпечення зручності підходу пасажирів до пунктів посадок. Транспортне обслуговування реалізується безпосередньо через доставку пасажирів з використанням спеціального рухомого складу з пункту відправлення до пункту призначення з необхідним рівнем комфорту. Післятранспортне обслуговування полягає у забезпеченні зручності підходу пасажирів до пунктів призначення чи пересадки на інший вид транспорту.

Функціональним призначенням логістичної системи пасажирських перевезень є забезпечення вирішення наступних груп завдань:

- Диспозиційних - аналіз, прогнозування, прийняття рішень, планування, оперативне управління, контроль;
- Транспортних - здійснення приміських, міжміських, міжнародних перевезень;
- Станційних - організація продажу квитків, культурно-побутового обслуговування тощо;
- Інформаційних - управління пасажиропотоками, контроль перевезень, довідкове забезпечення;
- Інших спеціальних - надання супутніх транспортних послуг, страхування, кредитування, фінанси тощо.

Основоположними принципами, на яких повинно ґрунтуватися проектування і створення системи логістики пасажирських перевезень, в тому числі і залізничним транспортом, можна вважати:

- Системність - комплексний розгляд елементів логістичної системи, починаючи від етапу формування попиту на перевезення і закінчуючи його задоволенням;
- Ефективність - розрахунок і обґрунтування оптимального рівня транспортного обслуговування, визначення шляхів його досягнення з урахуванням ефективного використання ресурсів;
- Відповідність - забезпечення відповідності провізних характеристик рухомого складу попиту на перевезення з урахуванням рівня комфортності;
- Єдність управління - організація транспортно та суміжного обслуговування пасажирів в рамках єдиної структури;
- Інформативність - досягнення високого рівня інформаційного забезпечення процесів управління та організації.

Враховуючи велике стратегічне значення залізничного транспорту в Україні, слід зазначити, що використання логістичних підходів до організації пасажирських перевезень є одним з основних напрямків розвитку галузі, який в майбутньому забезпечить Укрзалізницю позиції лідера на транспортному ринку.